

Zafer Meşe

zmese@setav.org

Koronavirüs Tehdidinin **Almanya'ya Etkisi**

MÜNİH MERKEZLİ EKONOMİ ARAŞTIRMA MERKEZİ'NİN SALGININ MİNİMUM 2 AY DEVAM ETMESİ DURUMUNDA ALMAN EKONOMİSİNE ETKİSİ ÜZERİNE YAPTIĞI ARAŞTIRMADA VARDIĞI SONUÇLAR DİKKAT ÇEKİCİDİR. ARAŞTIRMA, ALMAN EKONOMİSİNİN YÜZDE 20,6 KÜÇÜLECEĞİNİ, TOPLAMDA 500 MİLYAR AVROLUK BİR ZARARIN OLUŞACAĞINI ÖNGÖRMEKTEDİR.

Dünyayı sarsan yeni tip koronavirüs salgını, Almanya'da siyaseti, toplumu ve ekonomiyi derinden etkisi altına alarak Alman kamuoyunun gündemini baskın şekilde belirlemektedir. Federal Alman devlet kurumu statüsünde ve salgın hastalıklar alanında otorite olan Robert Koch Enstitüsü (RKE) koronavirüs vakalarının sayısını Alman kamuoyuyla günbegün paylaşarak Alman toplumunun bugünlerde merak ettiği en kritik bilgileri aktarmaktadır. 30 Mart 2020 itibarıyla testlerle doğrulanmış rakamlara göre 57 bin 298 kişi enfekte olmuş ve 455 kişi hayatını kaybetmiştir.

Başka ülkelere nazaran Almanya'da ölüm vakalarının oransal olarak düşük olmasının nedeni ise diğer ülkelerden çok daha önce test yapmaya başlandığından kaynaklanmaktadır. Nitekim Almanya, koronavirüs vakaları yayılmadan önce testleri hazırlamaya başlamıştı. Böylelikle testlerden dolayı çok daha fazla laboratuvar tanısı konulmaktadır.

Sorunun Kaynağı

Mevcut vakaların sayısı virüsün yayılma hızı hakkında bir tahmin

yapmayı kolaylaştırmaktadır. Ancak rakamlar kaç sayıda insanın test edildiğinden, bir ülkede hangi sayıda test kiti olduğuna bağlıdır. Ancak Almanya'da sağlık merkezleri enfekte vakalarını insanlarda belirti göstermesi durumunda tespit etme kapasitesine sahiptir, lakin Alman halkından gelen yoğun test talebini test kiti yetersizliğinden karşılayamamaktadır. Buna rağmen Almanya'da haftada ortalama takriben yarım milyondan fazla koronavirüs testi yapılmaktadır. Bundan mütevellit RKE'nin tahminine göre nüfusun yüzde 60 ila 70'inin virüse yakalanacağı tahmin edilmektedir ve vakaların Almanya genelinde bir pandemiye dönüşüp dönüşmemesi ise önümüzdeki haftalarda belli olacaktır.

Her halükarda koronavirüs ile mücadele Almanya'da uzun bir dönem devam edip kamuoyunun gündemini işgal edecektir. Öngörülen bu yüksek oranın nedeni ise etkili aşılardan geç devreye girme-sidir. Ancak bu süreç en erken 8 aylık bir zaman alabilecektir. Etkili aşının geliştirilmesi dünya ilaç sektöründe hem zamanla yarışa hem de ilaç şirketlerinin birbiriyle rekabetine dönüşmüştür.

Koronavirüs salgını Alman sağlık sektörünün yapısal sorunlarının dışı vurmasına da vesile olmuştur. Kamuya ait hastanelerin özel-

leştirilmesi ile birlikte hastane personel sayısının ve donanımının ticari güdümlerle azaltılması hizmet kalitesini düşürmekle kalmamış, aynı zamanda salgın hastalığı gibi olağanüstü durumlarda hastane personelinin bulaşıcı hastalıklara karşı koruyucu maske ve kıyafet gibi ekipman yetersizliğinden hayati tehlikesini de artırmıştır. Benzer durum huzurevleri, muayenehane ve aile hekimleri için de geçerlidir. Almanya'da yeterli sayıda koruyucu maske bulunmamaktadır. Würzburg kentinde bu nedenden dolayı bir huzurevinde vuku bulan zincirleme enfekte vakası 9 kişinin ölümüne sebebiyet vermiştir. Uluslararası sıralamada Almanya salgın hastalıkları yoğun bakım üniteleri açısından üçüncü sırada olmasına rağmen bu alanda özel eğitilmiş personel açısından yetersiz durumdadır. Alman sağlık sisteminde gelinecek nokta yeterli sayıda nitelikli personele yatırım yapılmadığıdır.

Sokağa Çıkma Yasağı

Tüm dünyada olduğu gibi Almanya'da da devlet idaresi koronavirüs salgınına başta önleme ve devamında durdurmaya yönelik benzer önlemler almıştır. İlk etapta federal hükümet eyalet hükümetleri ile koordineli kamusal alana vatandaşlar arasında sosyal temasın azaltılmasını

öngören kısıtlamalar getirmiştir. Başta bin kişiyi aşan etkinliklerin iptali, salgının artması üzerine daha küçük etkinliklerin de yapılmaması kararlaştırılmıştır. Kısıtlamaların 6 Nisan'a kadar geçerli olması benimsenmiştir. Ülkedeki kreşler ve okulların Paskalya tatili sonuna, yani 24 Nisan'a kadar kapalı kalmasında mutabakat sağlanmıştır.

Alman kamuoyunda son günlerin en tartışmalı konusu ise sokağa çıkma yasağıdır. İtalya ve Fransa gibi dışarıya çıkma yasağı getiren ülkeler kervanına katılmayan Almanya'da siyasi otorite şimdilik genel bir dışarıya çıkma yasağından ziyade dışarıya çıkma kısıtlama opsiyonunu tercih etmektedir. En son gelinen noktada ise dışarıda en fazla akraba olmayan iki kişinin bir arada olmasının ve başkalarına en az bir buçuk metre mesafe tutması tavsiyesinde bulunulmuştur. Bu uygulamaya işyerleri de dahil edilmiştir. Hükümet yetkilileri ölümcül salgına rağmen halen eğlence düzenleyen ve karşılıklı mesafeyi koruma gibi koronavirüs ile mücadele tedbirlerini yok sayanları da sert biçimde eleştirmektedir. Lakin virüsün yayılma hızı yavaşlatılmazsa genel bir sokağa çıkma

Alman kamuoyunda son günlerin en tartışmalı konusu sokağa çıkma yasağıdır. İtalya ve Fransa gibi dışarıya çıkma yasağı getiren ülkeler kervanına katılmayan Almanya'da siyasi otorite şimdilik genel bir dışarıya çıkma yasağından ziyade dışarıya çıkma kısıtlama opsiyonunu tercih etmektedir.

yasağının gündeme gelmesi kuvvetle muhtemeldir.

Koronavirüs salgınının Alman ekonomisine etkisini Frankfurt Menkul Kıymetler Borsası'nda Alman Hisse Senedi Endeksi'nin (DAX) dört hafta önce crash ile başlayan ve devam etmekte olan düşüşü gözler önüne sermektedir. Son dört haftalık zaman diliminde DAX benzersiz oranda kısa dönem düşüşü yaşamıştır. Önde gelen Alman ekonomi uzmanları Alman ekonomisinin bir gerileme döneminin başında olduğunu ifade ederek borsada düşüşün devam etmesi durumunda sert bir şekilde dibe vurmasının kaçınılmaz olduğunu vurgulamaktadır.

Çok Boyutlu Çöküntü

Koronavirüs salgınının küresel ekonomideki üretim ve tedarik süreçlerine etkisinin ülke ekonomilerine negatif yansıması, dünya ekonomisinin önde gelen ihracat ülkeleri arasında olan Almanya'da halihazırda görülmektedir. Küresel tedarik zincirine bağlı Alman ekonomisinin belkemiği olan otomotiv sektörü zor günler geçirmektedir. Alman dev otomobil şirketleri başta Volkswagen, Audi, Daimler olmak üzere küresel pazarda satışların giderek kötüleşmesi ve tesislere parça temin edilmesindeki belirsizlik nedeniyle kademeli olarak tesislerde üretimi durdurmuş veya tesislerin üretimi kesintiye uğramıştır.

Alman doktor Michael Grosse, yol üzerinde yeni koronavirüs test noktasından geçen bir sürücünün örnek alıyor. Berlin'de, bir doktor ise, ofisinin yanında kurulan çadırda Covid-19 enfeksiyonunu test etmek için kan örneği alıyor.

Berlin'deki Mall of Berlin alışveriş merkezi. Almanya'daki bar, kulüp, müze, sinema, okul, kreş ve üniversite gibi halka açık mekanlar kapatıldı. (17 Mart 2020)

Diğer sektörlerde durum farklı değildir. Hizmet sektöründe gastronomi branşı tarihi bir ekonomik bozgun ile karşı karşıyadır. Restoran, bar ve eğlence mekanlarının kapatılması işyerlerini iflasın eşiğine sürüklemiştir. Ülke içi ve dışı seyahatlerin neredeyse tamamen durdurulması Alman havacılık ve turizm sektörünü de derin bir ekonomik krize sokmuştur. Alman havacılığının amiral gemisi Lufthansa'nın filosunu oluşturan 763 yolcu uçağından mevcut durumda sadece 63'ü sefer yapmaktadır. Alman seyahat acenta ve otel işletmeleri koronavirüs salgınının yaz aylarında da etkili olacağını dikkate alarak ümidini yitirmiştir.

Münih merkezli Ekonomi Araştırma Merkezi'nin salgının minimum 2 ay devam etmesi durumunda Alman ekonomisine etkisi üzerine yaptığı araştırmada vardığı sonuçlar dikkat çekicidir. Araştırma, Alman ekonomisinin yüzde 20,6 küçüleceğini, toplamda 500 milyar avroluk bir zararın oluşacağını (kıyaslama: 2020 devlet bütçesi 362 milyar avro idi), 1,8 milyon ilave işsiz artacağını ve 6 milyon full-time istihdamın part-time istihdama dönüşeceğini öngörmektedir.

Bu felaket senaryosunu da göz önünde bulundurarak Federal hükümet salgının Alman ekonomisine verebileceği zararı sınırlandırmak için hazırladığı ek bütçe kapsamında 750 milyar avroluk kurtarma paketi Federal Meclis'te büyük bir çoğunlukla onaylandı. Böylelikle Almanya yedi yıldır taviz vermeden uyguladığı sıfır borçlanma politikasını terk ederek uluslararası piyasadan 156 milyar avro net borçlanma yoluna başvurmuş oldu. Bu kurtarma paketi Alman ekonomisinde zararı azaltma, istihdamı teşvik etme ve sağlık sektörünü korumayı hedeflemektedir.

Almanya'da siyasi otoritenin koronavirüs salgını ile mücadelesine artı ve eksileri bağlamında bakıldığında salgının ilk haftalarında federal hükümet ve eyalet hükümetleri arasındaki yetki ve görev paylaşımı konusunda anlaşmazlıklar ve farklı mücadele yöntemleri baş göstermiştir. Alman Anayasası gereği yasama yetkisinin ağırlıklı olarak federal devlette toplandığı, buna karşın yürütme yetkisinin daha çok eyaletler tarafından

Uluslararası sıralamada Almanya salgın hastalıklarla mücadele konusunda yoğun bakım üniteleri açısından üçüncü sırada olmasına rağmen bu alanda özel eğitilmiş personel açısından yetersiz durumdadır. Alman sağlık sisteminde gelinecek nokta yeterli sayıda nitelikli personele yatırım yapılmadığıdır.

kullanıldığı anayasal bir düzende -mesela salgın hastalıklarla mücadele eyalet hükümetlerinin yetkisindedir- kriz yönetiminde koordinasyon eksikliği ve ihmaller yaşanmıştır. Sosyal temasın azaltılmasını öngören kısıtlamalarda eyalet hükümetleri başta birbirinden farklı uygulamalarda bulunmuştur. Bazı eyaletlerde okullar daha erken kapatılmıştır veya büyük etkinliklerin durdurulmasında bazı eyaletler geç karar almıştır.

Şansölye Merkel'in kriz yönetiminde ve Federal İçişleri ve Sağlık Bakanlığı'nın koordinasyonunda eyalet hükümetleri ile işleyen bir istişare mekanizması kurulup koronavirüs salgını ile mücadelede uyum sağlanmıştır. Lakin başlangıçta değerli bir zaman kaybedilmiştir.

Almanya'nın koronavirüs salgını ile mücadelesi yeni başlamıştır ve muhtemelen uzun bir dönem sürecektir. Salgının gelecek haftalarda kontrol altına alınması durumunda ekonomik krizin etkileri kalıcı bir ekonomik ve sosyal buhrana dönüşme riskini azaltacaktır. Lakin salgının kontrol edilemeyen bir pandemiye dönüşmesi durumunda Alman devletinin uzun yıllar ekonomik ve toplumsal boyutu ile tahribi yüksek bir krizle mücadele etmesi gerekecektir. **K**